

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS ALLÉER I VINTERSKRUD. — FOTO. J. JOHANSSON, GÖTEBORG.

20:DE ÅRG.

DEN 23 FEBRUARI 1919

N:o 21

Foto. Holmén, Stilm.

Utsåld: Bengt Sjöbergström

Rischauer & Co. C.

En natt förliden höst rörde sig ett sällsamt tåg genom Stockholms gator. Det utgick från ett visst matlocus på Blasieholmen, skred genom de centralare delarna af staden upp till ett hus på Östermalm. I spetsen fördes höga, hvita cylindrar liknande kolossala altarljus, så kom på en högt lyftad stol buren af unge män, som under den långa färden, då börden blef för tung, aflöstes af andra, en bekransad man och efter ett långt tåg af män i alla åldrar, ljuslockade eller grånade. Och sången ljöd om ej ren så dock stark i den stilla Stockholmsnatten. Och häpna och öfver en så ovanlig syn glada nattvandrare kantade gatorna och tillviftade tåget sina hälsningar. Och ordningen var mönstergill tack vare ordningsmaktens kloka uppträdande. Och stolen och den bekransade försvunno i ett hus vid Stureparken, och männen i tåget och ordningsmaktens representanter skingrade sig, och staden blef åter tyst, och några timmar skänktes den en välbehöflig ro.

Du frågar, läsare af Hvar 8 Dag, hvem var den stolburne och bekransade? En fotbollsspelare, hvars goda sparkar skänkt glans åt hans lag och land? Nej! En filmskådespelare, som länge på duken hänfört starka män, och nu fick mottaga deras hyllning? Nej! Kanske det hela var en filminspelning, afsedd för ett skådespel, där en påfve fördes i triumf från Avignon till Rom? Nej! Kanske det hela var en dröm? Ingalunda!

Det var professor Erik Lallerstedt, den hvars bild i dag pryder denna tidnings första sida, som af arkitekter fördes från källaren "Lyktan" till hans hem, sedan han, på nämnda källare, hvilken af doktor Bratt välvilligt upplåtits, af dessa Stockholms arkitekter hyllats, med anledning af Tekniska högskolans fullbordande och invigning. De stora, hvita cylindrarna, som buros främst i tåget, voro pappersrullar, där hans gärningar stodo i bild tecknade, och att han *bars* hem var ett led i hyllningen, intet annat.

Tekniska högskolan är Lallerstedts största och förnämsta arbete. Redan nu en väldig byggnad är högskolan ännu ej slutförd. Tillbyggnader pågå, och en gång fullbordad blir den väl landets största byggnadskomplex. Stockholmsarna känna den väl utifrån. De stora, massiva, enkla huslängorna, fasta men ändå med rörligt lif. Men det stora ingångshvalvet med sin rikare utsmyckning antyder, att bakom de begränsande byggnadskropparna ligger verkets tyngdpunkt förlagd. Där öppna sig gårdarna i olika plan med stigande vägar, planteringar, trappor och portiker. Där få byggnadskropparna mera lif. Skulpturverk smycka facaderna, och invändigt i hallar, trappor och korridorer, arkitektoniskt enkelt behandlade men med omväxling och rytm, mötes man af ett spelande lif från utsmyckningar i färg eller form. Det är denna blandning af saklighet, enkelhet och allvar i byggnaderna med lefvande lif i anläggningar och utsmyck-

ningar, som är karaktäristisk för Lallerstedts högskola.

Den nästan kärfva behandling af själfva arkitekturen, som utmärker högskolan, har icke alltid varit Lallerstedts signatur. Han har liksom den arkitektgeneration han tillhör, åttio- nittio-talets, börjat med rikare former. Det var söderns, främst Italiens, blommande byggnadskonst som då gaf fantasien näring, och studieårens kärlek för söderns rika formlif omsattes som så många gånger förr inom vår konst i nordisk klädnad med sydländskt snitt. Konstakademien, hans förstlingsarbete med studietiden nyss avslutad och ett kort uppehåll i södern bakom sig, samt Bromska huset vid Karlavägen äro profi från denna tid. Men utvecklingen går till frigörelse från inflytande söderifrån. Anslaget blir hårdare, och arkitekturen blir icke stilform men saklig konstruktion, början på århundradets praktiska byggnadslära omsatt i byggnadskonsten. Bolaget Tryggs byggnad vid Humlegården skapas. I högskolan fullföljes sakligheten, arkitekturen bygges upp med sten lagd på sten utan förklädnad, men där har kommit tillbaka ett smyckande element, men sparsammare och med helt nordiskt kynne. Och så visar högskolebyggnaden att den glädje som söderns arkitektur skänker med systemkonsterna i intim förening kan äfven nordens gifva där arkitekturen är allvaret och bärigheten och måleriet och skulpturen glädjen och den smyckande blomman.

Ett annat betydande verk, men där byggnadens läge och ändamål gett det arkitektoniska anslaget mindre kärhet, mer mjukhet och förfining, har Stockholm fått af Lallerstedts hand i det något senare än högskolan färdigblifna ståtliga palatset vid Kungsträdgården, tillhörigt "Thule". I stort sedt, trotskiaktigheter i materiel och lynne, äro de samma andas barn.

Men i högskolan som institution har Lallerstedt lagt ner ett lika tungt vägande arbete som arkitektens. Sedan flera år professor i byggnadskonst har han vid högskolan handledt utbildningen af den yngre arkitektgenerationen. En god, fast grund med klokhet och insikt lagd, hafva de där fått, och lärarens medryckande personlighet har gett eleverna ej blott kunskap i sitt yrke men äfven hängifvenhet för detsamma och för sin lärare.

Hvad är mer att på några rader säga om mannen. Att han satt som ordförande i arkitektföreningen i flera år. Att han nu sitter i Stockholms stads byggnadsnämnd, stadsplanekommission och äfven i dess skönhetsråd, och allt i kraft af sin personliga förmåga. Vill du vetgirrige läsare äfven höra hvad af, som det heter, yttre utmärkelser tillfallit honom? Den förnämsta är redan omnämnd. Han har bekransad blifvit buren på en stol genom huivudstadens gator. Hvad större utmärkelse kan komma en dödlig till del? Vid sidan där af blekna alla andra!

C. Westman.

Foto. Rahm, Lund.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthlm—Gbg.

LUNDS UNIVERSITETS STUDENTKÅRS NYA KONVIKTORIUM MATSALEN. Infälld i bilden: Fil. kand. EINAR HELLNERS, Konviktoriets förman och direktör.

Lunds studentkårs konviktorium, den i Götheska fastigheten invid Lundagård inrymda restaurangen för obemedlade studenter öppnades den 1 februari och bispisar dagligen — till själfkostnadspris — 400 gäster. De minst bemedlade af dessa kunna erhålla ytterligare nedsättning af inackorderingsafgiften genom för detta ändamål inrättade stipendier eller genom understöd ur en till konviktoriet på enskild väg insamlad fond, uppgående till 140,000 kr.

Hedern för det stora, till studenternas fromma utförda arbetet tillkommer i första hand studentkårens förre v. ordf. fil. kand. Einar Hellners samt därjämte äfven jur. stud. C. Henningsson och fil. d:r Th. Dahl-

gren. Den akademiska världen har jämväl gifvit företaget sitt kraftiga stöd. I detta hänseende kan särskildt nämnas universitetets prorektor prof. J. Forssman.

Vi hafva tidigare (årg. XIX:47) lämnat en exteriör af den byggnad hvarl konviktoriet är inrymt och lämnade samtidigt en utförlig redogörelse för företagets tillkomst och syftemål. Hårtill foga vi för dagen ytterligare en bild återgifvande konviktoriets stora matsal, hvilken upptager hufvudbyggnadens hela bottenvåning.

Hälsingborgs Reklammässa för hvilken Hälsingborgs Grafiska Faktorsförening stod som anordnare, har nu afslutats. Mässan som samlat ett stort antal utställare, vann lifligt beaktande och erkännande från allmänhetens sida. Utställningen omfattade accidenst- och boktryck, litografiska arbeten, reklamannonser, bokbindararbeten m. m. I utställningen deltog b. a. Hälsingborgs Tekniska skola samt Göteborgs fackskola.

Foto. Almqvist, Helsingborg.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthlm—Gbg.

REKLAMUTSTÄLLNINGEN I HELSINGBORG.

Pressfoto. Klubb: Bengt Skjerveparra.
ANDERS DE WAHLS 50-ÅRS DAG. Förstoring är nedanstående bild. Text å sid. 330.

Från Jagers, Sthlm. Klubb: Bengt Skjerveparra.
M:ME SKILONDZ, den berömda ryska operasångerskan som säges vilja inom kort afbryta sitt gästspel vid K. Teatern.

Pressfoto.

ANDERS DE WAHL I SITT BLOMSTERFYLLDA HEM P. 50-ÅRS DAGEN.

Klubb: Bengt Skjerveparra.

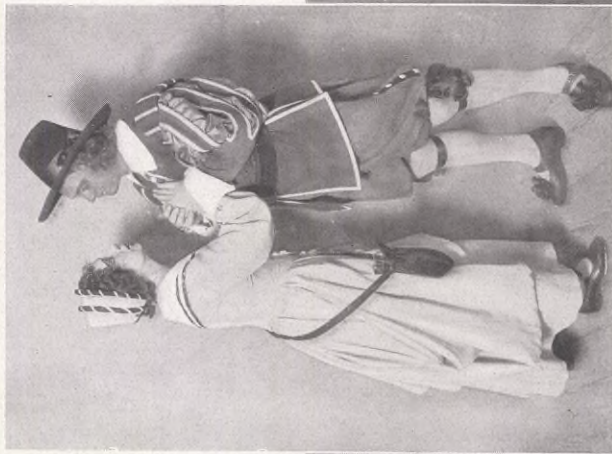
FÖRSTA UPPFÖRANDET AF "DOMEDAGSPROFETEN" Å K. TEATERN.

Sedan två år tillbaka ha förarbeterna till Wilhelm Peterson-Bergers stora opera "Domedagsprofeterna" pågått och senast förra våren var dess uppförande bebadadt ehuru det ej kom till stånd på grund af svårigheten att få in material till kostymer och dekorationer. Verket är dessutom ur musikalisk synpunkt ett af de svåraste som någonsin givits på Operan, hvilket väl också i sin mån bidragit till förseningen. Fredagen den 14 februari kom så äntligen det stora evenemang och bief, som väntadt var, en stor musikalisk och konstnärlig framgång för såväl författaren-kompositören som för den kungliga scen som har förtjänsten af dess instudering och framförande. Handlingen, som är förlagd till det medeltida Upsala och tar sin början dagen före Kristihimmelsfärdsdag i slutet af maj 1647, är lämpligen invecklad med en myckenhet olika intriger som flätas i hvarandra. Det är först och främst de båda domedagsprofeterna Johan Bure och Simon Wohlmlhaus, som hvar för sig fixerat världens väntade undergång till en viss dag och slagit vad om byte af sina läm-

ligen olika gårdar för den händelse spådomarna inte skulle gå i uppfyllelse. Så är det den vackra och rörande kärlekshistorien mellan bondesonen och studenten Lars Bryngelson och värdsushusvärdin Klas Muggs dotter Elin samt mellan kapten Lennart Sporre och landshöfdingen öfver Upsala län Bengt Skyttes unga släkting och skyddsöfverfröken Görvel Måårdh. Kapten Sporre, som kommit till Upsala för att af drottning Kristina, hvilken väntas till staden tidigt på Kristihimmelsfärdsdagen, utverka en befördran, hvarföruan han icke kan få sin älskade, blir snart inblandad i den trassliga hvartan och det är också han, som vid drottning Kristinas pompösa intåg, styckets glansfulla avslutning, leder ut det hela och får stället på bästa möjliga sätt för både sig själf och andra.

Musiken till detta "musikaliska lustspel" är synnerligen polyfon, möjligen t. o. m. den mest polyfona komiska opera, som existerar. Vid den stora fughn mellan andra aktens båda tablåer hade orke-

Fortf. d sid. 327.

SCEN UR 3:DJE AKTEN: 1. Fröken Anna Eáström (Elin), 2. herr Martin Osdár, 4. herr Conny Molin (Lennart Sporre), 5. herr Åke Wallgren (Johan Bure), 6. fru Matikki Järnefelt (drottning Kristina), Öfverst Fröken Anna Eáström och herr David Stockman. — Foto. Ambary & Fwinitz, Stockholm.

DE TVÅ FRANSKA JAGARNE I GÖTEBORG.

Till höger:
DE FRANSKA SJÖMÄNNEN INBJUDNA
TILL KÄLKÅKNING I SLOTTSSKOGEN,
en för dem helt ny sport.

Fotos. Johansson, Gbg.

Nederst:

"FREM", den danska skonerten som
redlös dref i isen med sin nästan ihjäl-
frusna besättning och slutligen iaktogs
från och infördes till Smögen.

Amatörfoto. P. Samuelson, Smögen.

Text å sid. 330.

Två franska torpedjagare "Obusier" och "Oriflamme" anlände den 8 Febr. till Göteborg, i hvars hamn de kvarlägo under trenne dagar. Vid jagarnes ankomst hade vid landningsplatsen infunnit sig öfverstelöjtnant Edström samt franske konsuln hr Anders Mellgren m. fl. Omedelbart efter mottagandet voro jagarnes officerare inbjudna till lunch hos landshöfding von Sydow tillika med representanter för Göteborgs stad. I sitt hälsningstal uttryckte landshöfdingen sin glädje öfver det sällsynta besöket af franska örlogsmän i Sveriges viktigaste hamn. Chefen för den franska flottiljen kapten Scharcher utbrakte i sitt svarstal en skål för Sveriges konung, dess land och folk samt för blifvande vänskapliga och kommersiella förbindelser mellan Frankrike och Sverige.

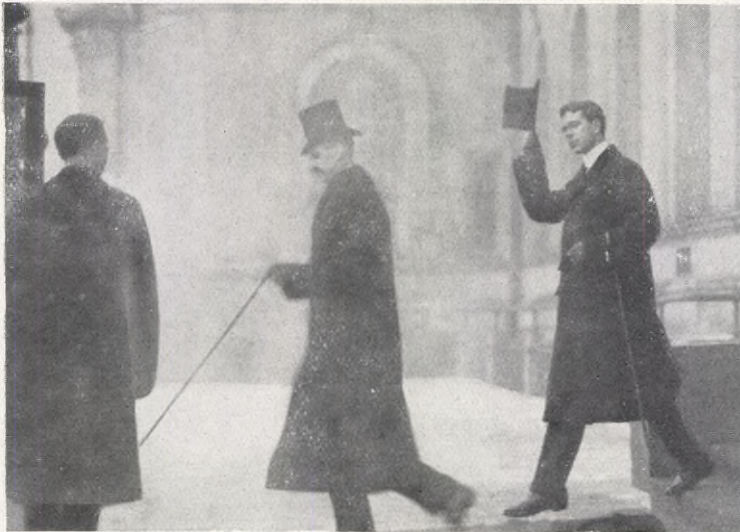
Efter lunchen återvände de franska officerarne ombord, där de på e. m. mottogo visit af Franska föreningen. På aftonen hade "Alliance française" subskriberad middag med bal på Grand hôtel till de franska gästernas ära.

Samma dag afresan ägde rum hade de franska officerarne inbjudit sina värdar och nyförvärfvade svenska vänner till en afskedstillställning på Grand Hôtel. I sitt vid fästen hållna tal frambar kapten Scharcher sitt och sina kamraters tack för det älskvärda mottagande de fått i Göteborg, till hvars hamn ett blidt öde fört dem under deras artighetsvisit hos Frankrikes sekelgamla vän Sverige.

Under de dagar jagarne kvarlägo i Göteborg hade manskapet i stor utsträckning landpermission. Öfverallt väckte de främmande blåjackorna genom sitt sydländska utseende och sitt sympatiska uppträdande liflig uppmärksamhet.

En af dagarne var i Slottsskogen anordnad kälkbacksåkning för de franska matroserna, hvilka under ledning af svenska läromästare med synbar förtjusning längäfvog sig åt det friska nordiska nöjet.

KRONPRINS GUSTAF ADOLF I KRISTIANIA, MOTTAGEN AF KONUNG HAAKON, rön­te vid genomresan till Bergen för öfverfart till England ett utomordentligt hjärtligt mottagande af den norska befolkningen.

Kronprins Gustaf Adolf, som den 6 febr. lämnade hufvudstaden för att öfver Norge resa till England, anlände påföljande dags middag till Kristiania. På perrongen mottogs kronprinsen af konung Haakon samt af ett stort antal uppvaktande bland hvilka märktes

så godt som samtliga operans solister och ändå hade en del solistpartier måst öfverlämnas till körsångare.

Uppsättningen var alla akterna igenom hvad såväl dräkter som dekorationer angår praktfull och hvad speciellt andra aktens konsistoriesal och tredje aktens festtåg beträffar något af det ståtliga, som varit sedt på Operan.

svenske ministern friherre Ramel, generalkonsul Bergvall, legationssekreteraren Liljevalch, svenske militärattachén kapten Linch m. fl.

Från stationen åkte kronprinsen lifligt hyllad af folkmassorna till slottet, där konungen gaf lunch. På eftermiddagen intog kronprinsen te i svenska legationen tillsammans med inbjudna medlemmar af svenska kolonien i Kristiania och en del af kronprinsens vänner från studietiden i den norska hufvudstaden.

På aftonen afreste kronprinsen till Bergen och embarkerade på ångaren "Jupiter", som den 8 febr. afgick till England.

*

Forts. fr. sid. 325.

stern utökats med blåsinstrument, som placerats ända upp i tredje radens oxögon.

Herr Conny Molin sjöng på premiären hufvudrollen, kapten Lennart Sporre, medan herr David Stockman återgaf den unge studenten Lars Bryngelson och fröken Anna Edström innehade Elins roll. För öfrigt upptog personalförteckningen

NÄR NARVA ÅTERERÖFRADES, AF ÖFVERSTE EKSTRÖMS FRIKÅR. Det första batteriet som kom in i staden den 12 jan. kl. 12 middag. N:o 1 är kapten Åke Hedberg, som under finska frihetskriget deltog som frivillig och äfven där förde ett batteri hvilket åtföljde Svenska Brigaden från Lempölä till Lahti. n:o 2 är löjtnant Tavenius, f. d. fänrik vid Uplands art.-regemente.

FINLANDS RIKSFÖRESTÅNDARE INBJUDEN TILL SVENSKA HOFVET.

1. KONUNG GUSTAF MÖTER RIKSFÖRESTÅNDAREN, GENERALEN FRIHERRE MANNERHEIM VID LANDSTIGNINGEN.

2. KONUNGEN OCH RIKSFÖRESTÅNDAREN i den öppna galavagnen till K. Slottet.

3. LANDSTIGNINGSPLETSEN NEDANFÖR LOGÅRDEN, VID K. SLOTTET.

4. KONUNGEN OCH RIKSFÖRESTÅNDAREN VID LANDSTIGNINGEN. T. h. å bilden prinsarne Vilhelm, Eugen och Carl; t. v. om Riksföreståndaren svenske uppvaktande generalmajoren B. Munch.

1, 3 o. 4. Pressfotos.
2. Foto. Holmén, Sthlm.

"VÅRT LAND" LJUDER ÅTER VID RUNEBERGSSTODEN.

Efter fotograf

LUDVIG: A. H. Bengt Silfverqvist, Skåne-Östg.

Öfverst: LUDVIG RUNEBERGS STATY I HELSINGFORS Å MINNESDAGEN AF HANS FÖDELSE, den 5 febr. 1804. VID RUNEBERGSSTODEN DEN 5 FEBR. När "Vårt land" åter sjunges efter många års tjuungen tystnad. För första gången äro också flaggor hissade vid denna nationella minnesfest.

På officiell inbjudan af konungen har Finlands riksföreståndare, *generalen friherre Gustaf Mannerheim*, gästat Stockholm med ankomst den 12 februari. Färden från Åbo företogs med finska isbrytaren *Tarmo*, hvilken vid *Furusunds* lotsstation möttes af kanonbåten *Rota* för att af densamma konvojeras in till Stockholm på onsdags förmiddagen. Välkomsthälsningarna togo sin början redan vid *Oscar Fredriksborg* där en honnröstrupp med musikkår stod uppställd vid huvudfortet och saluterade den örbipasserande *Tarmo*.

Det officiella mottagandet ägde rum vid *Logårdstrappan*, där ståtliga dekorativa anordningar med flaggstänger och guirlander vidtagits och där ett hederskompani ur *Göta lifgarde* paraderade. Sedan *Tarmo* kommit upp och förankrat på *Strömmen* afhämtades Finlands statschef med följeslagare i en flottans ångslup till *Logårdstrappan* där han mottogs och hjärtligt hälsades af konungen jämte prinsarne *Vilhelm*, *Carl* och *Eugen*. Bland de när-

varande märktes för öfrigt ett flertal af regeringens medlemmar, öfverståhållaren *Johan Ramstedt*, envoyén *Gustaf Westman* och finska ministern *Gripenberg* jämte medlemmar af härvarande finska legation med damer samt ett mycket stort antal af huvudstadens representativa personligheter. Vid landstigningen spelade *Göta lifgardes* musikkår *Pacius* "Vårt land".

Från *Logårdstrappan* företogs färden upp till slottet af konungen och hans gäst i kortège hvarvid den kungliga vagnen eskorterades af tre troppar från *Lifregementets* dragoner och tre från *Lifgardet* till häst. Öfverallt i de slottshvalf och trappor som passerades, paraderade hederstrupper samt *Carl XII:s* och *Carl IX:s* drabanter i brösttharnesk, kyller och med dragna pampar.

Ankomstdagen gaf konungen stor galamiddag till ära för sin gäst i *Carl XI:s* galleri. På torsdagen intog riksföreståndaren lunch hos minister *Alexis Gripenberg* och samma kväll var festföreläsning anordnad på kungliga operan.

(Forts. å sid. 320.)

FRÖKEN SVEA NORÉN.

Svensk mästarinna i konsttänkning för damer.

tog första priset medan fröken Magda Mauroy lade beslag på andra och norskonas representant, fröken Ingrid Gullbrandsen fick nöja sig med tredje.

Till Fiskartorpstävlingarna hade också en rad af Norges bästa män på området ställt upp mot de till antalet närmare sextio svenska deltagarne. Trots att Einar Olsson saknades och de gästande normmännen voro i utmärkt form, blef det dock en svensk, Nils Lind, Djurgårdens I. F. som hemförde första pris. Konungen och prins Carl med familj jämte oöfverskådliga massor intresserade åskådare bevitnade denna för svenskarna synnerligen välkomna seger. Utmärkt lyckade blefvo också trafättlingarna på Norra Brunns-

Forts. fr. föreg. sida.

Omedelbart efter besöket i Stockholm, aflägger riksföreståndaren Mannerheim, officiellt inbjuden af konung Christian, besök i Köpenhamn hvarefter färden ställes till norska hovet. Emellertid ingår meddelande från Stockholm att riksföreståndaren där insjuknat i feber.

Under stockholmvisiten kom för öfrigt för första gången till officiell användning den nya finska flaggan, hvit med blått kors som ny och fräsch vajade från tårnrika stänger öfverallt i staden.

Till illustr. å sid 324.

Det var en rad högst imponerande hyllningar *Anders de Wahl* blef föremål för på sin femtioårsdag söndagen den 9 februari. Från tidigt på morgonen till långt fram på eftermiddagen strömmade till hans bostad i oafbruten följd personligen uppvaktande, dyrbara presenter, blomstersändningar och telegram, de sistnämnda inte bara från Sverige utan från platser långt utanför dess gränser. Sålunda fick jubilaren mottaga telegrafiska lyckönskningar från Nationalteatret i Kristiania, Norsk Skuespillerförbund, Det nationale scene i Bergen samt från Svenska teatern i Helsingfors och Finlands svenska skådespelareförbund. Svenska teaterförbundet begagnade tillfället att kalla jubilaren till sin hedersledamot och vid fästföreställningen på Dramatiska teatern på kvällen öfverlämnade samma förbund en jättestor lyra, medan Dramatiska teaterns styrelse och direktör Albert Ranft sändt kransar af lager och en sådan öfverlämnade också herr Ivan Hedqvist från kamraterna vid Dramatiska teatern. Efter föreställningens slut ledsågades jubilaren af Dramatiska teaterns elever med tårnbloss i händerna och en oändlig människomassa till Grand hotell där en fästbankett var anordnad, i hvilken deltog öfver 350 personer och vid hvilken han blef föremål för ytterligare varm och storstilad hyllning af de närvarande.

Söndagen den 9 februari var en stor vinteridrottsdag i Stockholm. Det var först och främst *Stockholms allmänna skridskoklubbs internationella täflingar* på Stadion, de mest omfattande sedan nordiska spelen 1913, Föreningens för skidloppningens främjande *stora internationella backtäflingar* vid Fiskartorpet och slutligen *Svenska trafättlingarna* på Norra Brunnsviken, återupptagna efter ett års paus. Skridskotävlingarna på Stadion togo sin början redan lördagen med hastighetsåkning på 500 och 10,000 meter. I löpningen på 500 meter inträffade det lustiga att första pris hemfördes af två löpare, normmännen Kristian Ström och Oscar Olsen, andra af inte mindre än tre och tredje också af två löpare. Kristian Ström, Norges och en af världens bästa hastighetsåkare, världsmästare på 5,000 meter och för året norsk mästare på alla fyra distanserna, hade ingen riktigt lyckosam dag, på 10,000 meter blef han slagen af sin landsman Ole Mamen med hela fyra sekunder. Han tog dock revansch under söndagen då han hemförde segern på såväl 1,500 som 5,000 meter. Alla öfriga första pris gingo också till normmännen, i konsttänningen för herrar till herr Martin Stixrud, Kristiania och i parökningen till herr och fru Y. Bryn, också från Kristiania. Enda utdantaget utgjorde damernas konsttänning där fröken Svea Norén återigen

Pressfotos.

KARAT, segrare i Nyanzas lopp vid trafättlingarna å Norra Brunnsviken.

viken, för hvilka söndagen utgjorde den första af tre stora täflingsdagar.

Till bild å sid. 326.

Danska skonerten "*Frem*" från Aarhus infördes natten till den 6 febr. till Smögen af därvarande lotsar. Några dagar förut hade *Frem* grundstött vid Nidingen men gled af grundet och dref därefter i nästan redlost tillstånd omkring i Kattegat och Skagerack under oerhörda strapasater för besättningen. Efter flera dygns hård kamp mot storm och stark kyla, hvilken uttömt manskapets sista krafter, observerades skonerten slutligen från Smögen, hvares lotsar omedelbart gingo ut och bringade de nödställda hjälp.

Text till bilder å sid. 332.

I bajerska landtdagen har nyligen blifvit invald en svensk, doktorinnan *Ellen Ammann*, dotter till framlidne fil. dokt., läroverksadjunkten Rudolf Sundström, Stockholm, och maka till prakt. läkaren Ottmar Ammann i München, i hvilken stad hon alltsedan sitt giftermål 1890 varit bosatt. Där har hon också gjort sig betydligt känd och värderad på grund af en omfattande social och filantropisk verksamhet och är bl. a. sedan många år "erste Vorsitzende der Katholischen Frauenbund" samt har äfven varit lifligt intresserad för alla andra med kvinnosaken förbundna frågor.

Lördagen den 8 februari gick "*Geishan*" för femhundra gången i Stockholm och samtidigt firade herr *Axel Ringvall* ett inte allt för vanligt jubileum i det han var den af nuvarande uppträdande, som var med på urpremiären på Stockholms därvarande operettsken Vasateatern 1898 och sedan vid samtliga representationer varit med och spelat i markis Inmaris roll. Han har dessutom också gjort den åtminstone ett par hundra gånger i Helsingfors, Kristiania och Göteborg, hvarför den sammanlagda siffran af det antal gånger han utfört rollen nära nog torde vara rekord för en svensk skådespelare. Till all lycka för honom har han ju dock icke behöft spela den sjuhundra gånger i sträck.

Den första varutrafiken med flygmaskin. Ett engelskt bolag för lufttrafik med varor har i dagarna afsändt sin första expedition med nära två ton ylle- och bomullsvaror från engelska fabrikanter till belgiska staten för utdelning till de mest behöfvande. Starten skedde i Folkestone och beräknades hastigheten till 10 engelska mil i timmen med Ghent som mål; senare skolorna utsträckas till Antwerpen och Brüssel.

Som illustration till flygmaskinernas första användning i det praktiska lifvet böra våra bilder vara af stort intresse.

De två öfversta bilderna:
ENGELSKA AEROPLANEN SOM FÖRA
VAROR ÖFVER TILL BELGIEN.

Öfverst:
AEROPLANEN KLARA TILL AFFÄRD.

Därunder:
VARORNA INLASTAS.

RIKSLUFTPOSTEN TILL WEIMAR:
POSTEN INLASTAS. Längst t. h. ma-
skinens förare, den berömda "flygaren
från Tsingtau", kaptenlöjtnant Plüschow.

**För medarbetare
att beakta! - - -**

*Insända manuskript returne-
ras endast om returporto bifogas.
För manuskript utan retur-
porto ansvarar redaktionen icke.*

DJAMBOLAT BEY, förutvarande turkisk minister i Stockholm, arresterad i Konstantinopel såsom regeringsfiendtlig.

Från Konstantinopel meddelas, att de mest kända medlemmarna af den ungturkiska kommittén för enighet och framsteg arresterats. Anledningen härtill skulle vara att det från ungturkarne inleddes en häftig aktion mot regeringen i afsikt att störta kabinettet Tefvik Pascha. Bland de häktade ungturkarne befinner sig äfven Turkiets förre minister i Stockholm Djambolat bey.

Foto: "Ea-Sinon", Göteborg. Klische: Bengt Sjöberg. FRU BEDA HALLBERG, Majblommans skaparinna, på 50-årsdagen.

DOKTORINNAN ELLEN AMMANN, född Sundström från Stockholm, nyinvald i bayerska landtdagen. Text å sid. 330.

Fru Beda Hallberg i Göteborg blef på sin 50-årsdag den 11 febr. föremål för en vidtomfattande och hjärtlig hyllning, återspeglade de stora sympatier hon tillvunnit sig såväl inom vårt eget land som äfven utanför dess gränser genom sin insats på välgörehetsarbetets olika områden, särskildt ifråga om Första-majblommeverksamheten. Genom en deputation med landshöfdingskan fru Mary v. Sydow i spetsen öfverlämnades till Fru Hallberg en insamlad hedersgåva på 26,000

kr. hvilken genom senare influtna tillskott vuxit till inemot 30,000 kr. Bland bidrag-gifvarne märkas "Norske Kvinders Sanitetsforening" som skänkt 5,000 kr., Svenska Nationalföreningen mot tuberkulosen, som lämnat 500 kr., majblommekommittéen på olika platser m. fl. Bland öfriga som på bemärkelsedagen uppvaktade fru Hallberg kunna nämnas Centralkommittén för Första-majblomman, olika välgörehetsföreningar i Göteborg samt ett stort antal enskilda personer i framskjuten ställning.

Foto: M. Sjöström, Malmö.

Vidst. bild: HVAR 8 DAGS MONTER Å SVENSKA REKLAMVECKAN. Observera John Bauers förtäffliga originalskizz till H. S. D:s tidigare affisch.

Någon tid efter den första svenska varumässan i Göteborg förliden sommar framkom i pressen ett förslag att också arrangera en svensk reklamässa till tjänst för såväl fabricerande som säljande firmor och till nytta för ett vidgad intresse för Forts. å sid. 334.

Foto: Dahlström, Stockholm. HERR AXEL RINGVALL SOM MARKIS INMARI I "GEISHAN" FÖR 500-DE GÅNGEN. Text å sid. 330.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

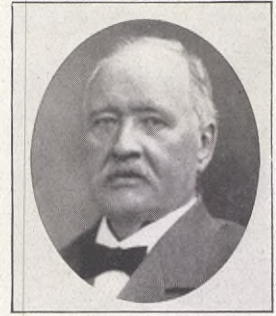
A. HENRICSON.
Landtbrukare. — Karlslund.
80 år 6 febr.*

B. G. J. CAVALLI.
Apotekare. — Sköfde.
70 år 24 febr.*

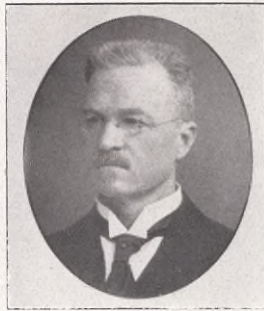
G. DYRSSEN.
Landshöfding. — Karlstad.
65 år 18 febr.*

S. A. ARRHENIUS.
Professor. — Stockholm.
60 år 19 febr.*

C. H. VON UNGE.
F. d. Kammarrättsråd. Stock-
holm. — 70 år 24 febr.*

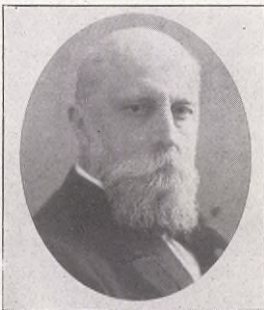
K. A. BECKMAN.
Statskommissarie. — Stock-
holm. 60 år 16 febr.*

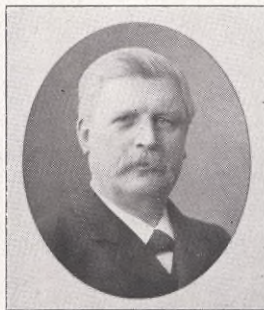
H. BRODIN.
Nyutämnd borgmästare i
Malmö.*

J. O. TJERNELD.
Advokat. — Stockholm.
50 år 9 febr.*

E. W. NORDENSON †.
Med. Doktor. — Stockholm.
F. 47. † 7 febr.*

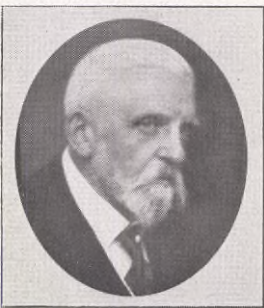
N. G. G. BOBERG †.
Civilingenjör. — Stockholm.
F. 48. † 7 febr.*

H. P. HORNBERG †.
Bankdirektör. — Stockholm.
F. 57. † 7 febr.*

B. L. WILSON †.
Direktör. — Söderhamn.
r. 70. † 2 febr.*

J. F. W. VULT v. STEIJERN †.
Godsegare. F. d. Redaktör.
Stockholm. — F. 51. † 7 febr.*

C. O. HAGBERG †.
Direktör. — Linköping.
F. 54. † 25 jan.*

E. W. G. HEJKENSKJÖLD †.
Brukspatron. — Stockholm.
F. 56. † 4 febr.*

J. V. WALLIN.
Kansliråd. — Stockholm.
F. 70. † 25 jan.*

* Data å nästa sida.

AUGUST HENRICSON. Eg. egend. Karlslund, Österg. l. På sin tid framst. kommunalman i sin ort. Led. af Riksd. A. K. 91—03 o. 12—14; led. af sersk. utsk. 92 urt. o. v. ordf. 03—04; led. af bevilln. utsk. 94, bankoutsk. 95—96 o. 98—04; af unionsutsk. urt. 05, rösträttsutsk. 07. Intog inom Riksdagen en synnerligen ansedd o. bemärkt plats. Biografi o. helsidsportr. ärg. XIV:31.

GUSTAF CAVALLI. Apot.-ex. 71, inneh. apot. i Sköfde 72—99. Har alltsedan 50-talet egnat ett stort intresse o. studier af numismatiken. Hedled. af Nord. Mus. 89. V. Herjedalens förarningsfören. 95; led. af Soc. royale de Numism. de Belgique 83 m. fl. utländska numism. fören. korresp. led. af Vitt. hist. o. ant. akad. Numism. fört.

GERHARD DYRSSEN. Ulltn. v. Flott. 73, komm.-kapt. 2 gr. 96, 1sta gr. 98; disp. v. a.-b. Bofors—Gullspång 97—98; statsråd o. chef f. Sjöförsv. dep. 98—01. Kommendör i Flott. 99—01. Sedan sistn. är landshöfd. i Vämln. län. Ordf. i hushålln.-sällsk. sdn 01, led. af Krigsvet.-akad., hedled. i Örl.-mannasällsk. Kommend. m. st. k. N. O. Biografi o. helsidsportr. ärg. 132.

SVANTE ARRHENIUS. Stud. 76, fil. lic. 84, fil. dr. s. ä., doc. i fysik kemi v. Ups. univ. 84, ff. lär. o. labor. i fysik v. Stockh. högsk. 91, prof. i samma ämne 95, högsk. rektor 96—02. Förestånd. f. Vetensk.-akad. Nobelinstit. 05. Med. hed. dr. i Heidelberg 03, led. af Vet.-akad., Nobelpristagare i kemi 03. Hedersled. i flertal utl. lärda samf. En af vårt lands världsberömda vetenskapsmän. Biografi af helsidsportr. ärg. X: 23.

HENNING VON UNGE. Stud. 67, hofr.-ex. 72. v. hfd. 77, kammarrättsråd 86—18.

KNUT BECKMAN. Stud. 76, fil. dr. 88; revisor i Statskont. 04, förste rev. 06, statskommisarie 17 efter att ha skött tjänsten sdn 11. Not i Riksd. A. K. 93—07. Överrevisor för Statskommissionerna (F. H. K., B. K., H. K., I. K. K. F. K.) sdn 17. Styr.-led. i Lif- o. sjukförsäkr. a.-b. Vasa 97—01; led. af styr. f. Civilstat. pens.- o. pup.-kassa 07—12.

HANS BRÖDIN. F. 62, stud. 83, hofr.-ex. 88. v. hfd. 91, statsnot. i Malmö 92, magistr.-sekr. 08, rådmän 09; i dagarne utnämnd t. borgmästare dr. Led. af fattigv.-styr. 05, ordf. sdn 13; led. af helsov.-nmd 08, v. ordf. 18; led. af K. dir. f. Malmö asyl 12; led. af styr. f. sparb. Bikupan 02.

JOHN TJERNELD. Stud. 86, jur. utr.-kand. 92, e. o. not. i Sv. hofr. s. ä., v. aud. v. Verml. reg. 93—1900. Adv. i Stockh. sdn 93; bitr. h. adv. Nycander 95, delog. i adv.-firman Nycander & Tjerneld 96—02, i firm. T. & Morsing sdn 05. Led. af Sv. Adv. samf. sekr. h. Samf. o. dess Stockh.-afd. samt h. ett stort antal styrelser, bl. a. Sv. verkst.-fören. överstyr. sdn 02; omb.-man v. a.-b. Göteborg. banks afd.-kontor sdn 11. Led. af styr. f. Sv. fören. f. industr. rättsskydd sdn 09, led. af Stockh. hand.-kamm. 12, ordf. o. sekr. i 1912 års komm. f. rev. af lagstiftn. om hand. böcker.

Forts. fr. sid. 332.

reklam i allmänhet. Förslaget ifråga fick så småningom allt fastare konturer och har nu förverkligats i och med den första Svenska Reklamveckan, som öppnades i Stockholm i Konstakademiens lokaler fredagen den 14 februari. Den har redan från första stund rönt en synnerligen stor anslutning från såväl allmänhetens som deltagande utställares sida och bland de sistnämnda, som fördelats på sex olika grupper, annonsbyråer, annonsörer, tidningar och tidskrifter, tryckerier, klischeéanstalter och artister, skall nog Hvar 8 Dags monter observeras. I denna ingår bl. a. John Bauers affisch, bland alla utställningens många affischer synnerligen förtjänt af uppmärksamhet för sin konstnärliga stilfullhet.

Den som utfärdat inbjudan till denna första svenska reklamvecka är Aktiebolaget S. Gumælii annonsbyrå och dess angelägenheter har handhåfts af en bestyrelse på tio personer, bl. a. direktören i Sveriges industriförbund, öfverste Axel Hultkrantz, professor vid Handelshögskolan Oscar Sillén, vice verkställande direktören i aktiebolaget S. Gumælii annonsbyrå Waldemar von Sydow, arkitekten David Blomberg, reklamchefen hos Nordiska kompaniet, mr D. Erskine Kidd, samt överläraren vid Tekniska skolan, artisten John Sjöswärd. Med veckan ha också kombinerats stora och omfattande täflingar för reklamtecknare och annonsättare.

Vid pressläggningen var utställningen ännu ej i ordning; endast vår egen monter har det t. v. lyckats oss få färdig för fotografering.

Det vackra skåpet är från A. Selanaer & Söners Möbelfabrik i Göteborg, och bokbinderiarbetet från konstbokbindare N. H. Linde därstädes.

MOT FREDEN.

De från Fredskongressen under den sistförlutna veckan utsända officiella kommunikéerna hafva icke innehållit några meddelanden af större intresse. Redogörelse har lämnats för hvilka ärenden, som varit under behandling, men de beslut, som eventuellt fattats, hafva undanhållits allmänhetens kännedom. En del franska tidningar uttala öppet, att fredsarbetet är för-

ERIK NORDENSON †. Stud. 63, med. lic. 78, med. dr. 86; efter praktik å sjukh. i Stockholm bosatt i Paris 80—83, anst. som dr. adjoint v. Sorbonnes labor. d'optical. 81—82; bosatt i Göttingen 83—87; docent i oftalmiatrik v. Karol. inst. 88—91. Grund. 95 privat ögonklinik o. var under en lång följd af år hufvudstadens mest anlitade ögonläkare.

GOTTFRID BOBERG †. Afg.-ex. fr. Tekn. Inst. V. 69, anst. v. olika industr.-företag i Sverige samt v. svaufvelgrufter i Spanien t. 78; h. firman Wiman & Co i Stockh. 79—89. Sekr. i Sv. teknologifören. 70—79 o. 83—94 kamrer o. räkenskapsförare dr 90—10.

HARALD HORNBERG †. Anst. v. Stockh. int. o. gar. a.-b. 76, kamrer 84; styr.-led. o. verkst. dir. f. Göteborg. a.-b. Göteborg. bank afd.-kontor i Stockholm sdn 98; led. af dess centralstyr. sdn 04.

BERNT WILSON †. Öfvertog, efter att under ett antal år ha utöfvat Hårareverksamhet i Söderhamn, tekniska fabriken Nordstjernan dr 05. Under hans skickliga ledning utvecklades rörelsen o. förändrade 11 till en betydande utvidgning; affären ombildades t. aktiebolag 13, då fabr. Nordpolen uppgick deri m. W. som verkst. direktör o. hufvuddelegare. Under många år stadstillmäktigt samt en inom stadens kommunala angelägenheter mångbetrodd person. Led. af Riksd. A. K. 08—11. Verkst. dir. i Göteborg. folkbanks afd.-kontor, styr.-ordf. i Söderh. köpm.-fören.

FREDRIK VULT VON STEJERN †. Stud. 70, jur. prael.-ex. 73; stud. v. tyska boktryckerier 76—77; medarb. i Ny Ill. Tidn. 78—79, medred. 80—81, musikrec. i Dagens Nyheter 85—89, dess red. o. utg. 89—98; förestånd. i Centraltryckeriet i Stockholm 81—88. Efter afg. fr. Dag. Nyh. bosatt å sitt gods Käggeholm v. Mälaren, o. sedan några år å Sättsbygd. Han egnde sitt främsta intresse åt musik o. boksaml; hans storslagna bibliotek utgör en af landets förnämsta samlingar, spec. hvad beträffar Goethe o. Wagner; denna samling har han på sin tid donerat t. Biblioteket.

OSCAR HAGBERG †. Stud. 75, utex. fr. Utluna landtr.-inst 78, öfvertog, efter studieresor i För. Stat. o. Danmark. Husby säteri på arr. 81; inköpte senare egend. Brestad. Verkst. dir. f. Mell. Sveriges sockerfabr. a.-b. sedan dess start 05. — Ordf. i styr. f. Gustafs bruks o. fabr.-a.-b. sdn 12. Led. af Linköpings stadsfullm., hushålln.-sällsk. förvaltn.-utsk. o. styr. i Östergöt. brandst.-bol. Var en af länets främste jordbrukare; har lagt sig särsk. vinn om rotfruktsodling och var banbrutande i odl. af sockerbetor, hvilken senare hans verksamhet ledde till de stora sockerfabr.-anläggningarna i Östergöt.

JOHAN VIKTOR WALIN †. Efter afl. stud.-ex. o. afslut. univ.-stud. not. i Kammarkoll. 1900, kanslisekr. i Civ.-dep. 09, förste kanslisekr. 17, s. ä. förordn. t. kansliråd.

lamadt. Mer än tre månader hafva förlutit sedan den dag då vapenstilletståndet trädde i kraft och alltjämt synes freden lika fjärran. Ingen af de i samband med fredsarbetet stående frågorna är slutbehandlad och afgjord, allt är ännu svävande och ovisst. Icke ens "Nationernas förbund", åt hvars upprättande Wilson dock vigt hela sin kraft, har nått förverkligande, endast dess konturer skönjas helt svagt —

Mot denna pessimistiska uppfattning har engelske utrikesministern tagit till orda i en intervju, som han beviljat en grupp journalister. Han förklarade därvid, att ententestormakternas delegerade visserligen diskuterade mycket, men detta icke på grund af någon meningsskiljaktighet mellan de berörda makterna i fråga om fakta och principer, utan endast för att finna de bästa uttrycksätten för deras fullständiga enighet. Samma synpunkter återfinnas i den engelske monarkens frontal vid parlamentets öppnande den 11 febr. Den kunglige talaren betygade därvid, att fredskongressens förhandlingar kännetecknades af yttersta hjärtlighet och god vilja samt att ingen misshällighet stort fredsarbetet, hvilket nu fortskridit så långt, att fredspreliminärerna inom den närmaste tiden skola kunna under-tecknas.

Rörande villkoren för vapenvilans förlängning har nu, enligt från Paris ingångna meddelanden, fullständig enighet uppnåtts inom de allierade makternas högsta krigsråd. I motsats till de förutvarande öfverenskomelserna skall vapenvilan vara definitivt och gälla ända till under-tecknandet af fredspreliminärerna. De nu fastställda stilleståndsvillkoren

FRIHERRE CARL C:SON BONDE. Porträtt i olja af artisten Bror Kronstrand, af denne skänkt till Riksdagen. Aftäckningen af det vackra porträttet, som så levande återger bilden af Andra kammarens framlidne förre talman, ägde rum fredagen den 14 februari.

Efter fotografi

NATIONALFÖRSAMLINGEN I WEIMAR ÖPPNAS AF EBERT.

Kliche: Ernst Sittverwarre

Vi återgifva en bild från de svåra *sträjkoroligheter*, hvilka i dagarna förekommit i Glasgow. De sträjkande tillstälde på en mängd olika platser i staden tumultuariska gatuuppträden, och när polisen ingrep för att återställa ordningen, kom det

till förbittrade strider, hvilka kräde stora offer i mer eller mindre svårt sårade. Det blef till sist ordningsmakten som afgick med segern. Sträjkjedarne Gallagher, Shinwell och Kirkwood arresterades.

Efter fotografi

Kliche: Kem. A.-H. Ernst Sittverwarre, Shtim-Glo

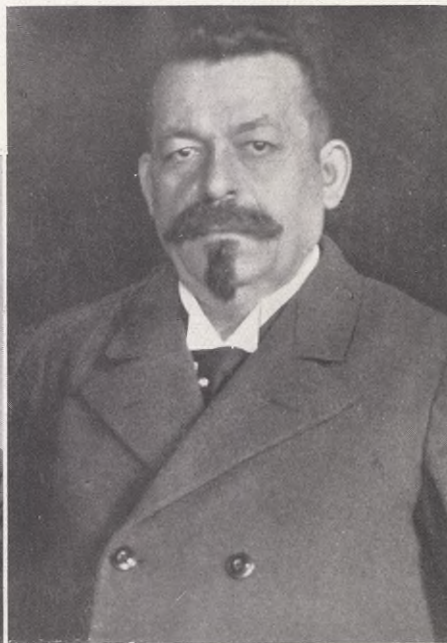
FRAN DE VÅLDSAMMA STREJKOROLIGHETERNA I GLASGOW. Efter en sammandrabbning med polisen. Den ombundne är en af de värsta agitatorerna, Gallagher, nu leende och beskedlig, medan en kamrat ligger bunden.

hvilkas affattning icke offentliggjorts, skola utgöra en integrande del af fredsvillkoren.

Den tyska nationalförsamlingen, som till president valt socialdemokraten David och till vice

PHILIPP SCHEIDEMANN.
Rikskonseljpresident.

FRITZ EBERT.
Nyvald Rikspresident.

namnt socialdemokraten Scheidemann.

Det inre tillståndet i Tyskland präglas alltjämt af en betydande oro med spartakistiska revoltförsök på skilda platser.

PROFESSOR DR. PREUSS, som utarbetat förslaget till ny författning.

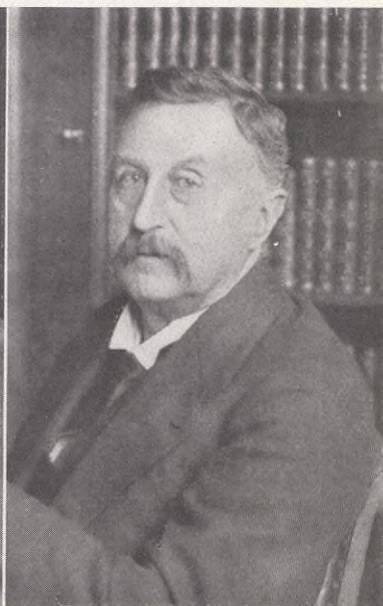
presidenter utsett demokraten Haussmann, centermannen Fehrenbach och den tysk-nationelle Dietrich, har antagit en *provisorisk tysk riksförfattning*. I författningen har insatts en paragraf, som möjliggör Tysk-österrikes inträde i tyska riket. Omedelbart efter författningsförslaget antagande öfver gick nationalförsamlingen till val af rikspresident. Därvid erhöll Ebert 277 röster af de 328 som vid valet afgåfvos. Närmast i röstetal kom högerledaren Posadowsky som erhöll 49 röster. Ebert har till ministerpresident ut-

I Rumänien, hvarifrån under den senaste tiden ständiga orosbud ingått, synes situationen ytterligare hafva förvärrats. Enligt uppgift har Bukarest förklarats i belägringstillstånd.

Från Amerika meddelas, att representanternas hus med 194 röster mot 143 antagit Wilsons stora flottförslag. Presidentens hänvisning till att den amerikanska delegationens arbete vid fredskongressen skulle försvåras om förslaget icke vunne gillande hade afgörande inverkan på beslutet.

DR. DAVID.
President i Nationalförsamlingen.

DR. FEHRENBACH.
Förste vice president.

STATSSEKRETERAREN ERZBERGER, den tyske ordf. i vapenstillståndskommisionen.

INNEHÅLL. Prof. Erik Lallerstedt (biografi o. hels.-portr.). — Kronprins Gustaf Adolf i Kristiania. — Finlands riksföreståndare besöker svenska hofvet. — Franska krigsfartyg i Göteborgs hamn. — Anders de Wahls 50-årsdag. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Reklamveckan i Stockholm. — Mot freden. — Strejkoroligheter i Glasgow. — Veckans porträttgalleri.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af hättan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller oovtkorligt förbud.